

Rohelisem Eesti Säästlik energiatarbimine

Edendada energiatõhusust ja vähendada kasvuhoonegaaside heidet (kaugkütte tootmine ja jaotamine)

Edendada primaarenergia säästu ja energiatõhusust (kaugkütte ja elektrienergia salvestus)

Eesti KHG heitmed pärinevad suurest energeetika ja transpordi sektorist. Energeetika puhul on ennekõike tegemist elektrienergia tootmise tulemusega, kuid ka soojuse tootmisel kasutatakse siiani veel fossiilseid ja CO2 intensiivseid kütuseid.

On oluline vähendada soojuse tootmisel õhku paisatavat fossiilset päritolu CO2 heidet suurendades ka samal ajal soojustrasside tõhusust. See tõhususe suurendamine aitab hoida kokku kütust ning muuta kaugkütte hind soodsamaks.

EE35 kohaselt on eesmärgiks üleminek kliimaneutraalsele energiatootmisele:

- **põlevkivienergeetika osakaalu järkjärguline vähendamine;**
- **uute kliimaneutraalsete energia tootmis- ja salvestuslahenduste arendamine ja kasutuselevõtmine.**

Eesti energiamajanduse arengukava aastani 2030 jt arengudokumentide põhjal koostatud riiklikus energia- ja kliimakavas on seatud 2030. aasta eesmärkidena järgmist:

- **võrreldes aastaga 1990 vähendada kasvuhoonegaaside heidet 70% (2019 vähenenud 57%);**
- **vähendada primaarenergia tarbimist ja vältida energia lõpptarbimise suurenemist;**
- **suurendada taastuvenergia osatähtsust 42%-ni energia summaarsest lõpptarbimisest ja**
- **tagada energia varustuskindlus ning majanduse konkurentsivõime.**

Kaugküttes fossiilseid kütuseid kasutavad katelseadmed renoveeritakse või nende asemele rajatakse uued katelseadmed või soojuspumbad 21 MW ning renoveeritakse või rajatakse uusi kaugkütte trasse 55 km ulatuses.

RRF vahendite abil on eesmärgiks **tuua kaugkütte turule c 60 tuh m3 ulatuses salvestusseadmeid ning sellega tekib Eesti elektrisüsteemi >20 MW elektri salvestusvõimsust.** 2020. aasta lõpu seisuga Eestis suuremahulist elektri- ja soojussalvestust kasutusel ei olnud. Energia salvestuse pilootprogramm aitab olulisel määral panustada energia salvestuse turupõhise rajamise käivitamisse Eestis.

- **Kaugküttesüsteemide ja katelseadmete renoveerimise ja rajamise toetamine (sh investeeringud keskmise võimsusega põletusseadmetesse)** – soojusettevõtjad rajavad CO2 heidete vähendamise eesmärgil uusi või rekonstrueerivad olemasolevaid kaugkütte tootmiseseadmeid. Toetust antakse ainult mittefossiilsesse kütusega katelseadmete paigaldamiseks.
  - **Toetatakse taastuvenergiat tarbivate soojuspumpade (või muude lahenduste) kasutusele võttu kaugküttes.**
  - **Toetatakse kaugkütte trasside ehitamist ja renoveerimist eesmärgiga parandada primaarenergia säästu.**
  - **RRFi raames on kavas energia salvestuse pilootprogramm.** Energia salvestusseadmete lisandumine energiasüsteemidesse muudavad energiasüsteemid paindlikumaks ning vastupidavamaks kiiretele muutustele (nt taastuvenergia toodangu varieeruvus). Energia salvestamine annab võimaluse ühildada tootmine ja tarbimine, vähendada toitekatkestustest tulenevaid riske ning tagada elektri varustuse kvaliteeti. Kaugküttes võimaldab soojuse salvestamine vähendada fossiilsete kütuste (peamiselt põlevkiviõli ja maagaas) kasutust tipukoormuse katmisel.
-
- **Soojuspumpade rajamine** olemasoleva fossiilset kütust kasutava seadme asemele. Millistes piirkondades on mõistlik soojuspumpade peale minna? Kas võib ka eeldada, et mõni väiksem piirkond saab ainult soojuspumba abil kaugküttega varustatud?
  - **Kaugkütte salvestuse rajamine.** On olemas kolm süsteemide tüüpi, sõltuvalt sellest, millist soojuse salvestamise tehnoloogiat kasutatakse. Soojusenergiat on võimalik salvestada kasutades järgmisi tehnoloogiaid: faasimuutuseta (näiteks akumulatsioonimahutid), faasimuutusega ja termokeemiline. Põhjamaades on laialt kasutusel akumulatsioonimahutid.
  - **Elektrienergia salvestus.** Pead on tõstmas paindlikkusteenused, mille raames on ühe variandina mõistlik kasutada ka elektrienergia salvestust.

- Millised on peamised kitsaskohad kaugkütte investeeringute tegemisel?
- Mis peaks toetuse taotlemisel ja kasutamisel olema teisiti võrreldes möödunud 2014-2020 perioodiga?
- Millised on alternatiivsed reaalsed soojuse tootmise võimalused biokütuse katla asemel?
- Kas olete kaalunud soojusesalvestuse võimsuste rajamist? Milliseid lahendusi (nt päike koos salvestusega)? Salvestuse mahud ja maksumused, tasuvusaeg?
- Tööstuse jääsoojuse kasutamise võimalused, kas on silmapiiril reaalseid võimalusi?
- Milliseid uusi lahendusi näete kaugküttes efektiivsuse tõstmiseks?
- Millised seadmed aitavad kaasa olemasoleva taristu energiasäästlikumaks muutmisele (kas lisaks soojuspumpadele ka nt pesurid, jääsoojuse + kaugjahutuse integreerimine)?
- Kas ettevõtted, kel on olemas „Tõhusa kaugkütte“ (Tõhus kaugküte ja -jahutus – kaugkütte- või kaugjahutussüsteem, milles soojuse tootmiseks kasutatakse vähemalt 50% taastuvenergiat või 50% heitsoojust või 75% koostoodetud soojust või 50% sellise energia ja soojuse kombinatsiooni) märgis on vaja täiendavaid investeeringuid? Või täidavad nemad juba säästliku energiatarbimise eesmärgi ja panustada tuleb halvemas olukorras olevatele süsteemidele?
- Kas lisaks akumulatsioonipaagile (faasimuutuseta soojuse salvestamine) on juba turul saadaval ja kasutusel ka termokeemilist soojuse salvestamise tehnoloogiat ja faasimuutusega soojuse salvestamise (PCM) tehnoloogiat (tahke – vedelaks, vedel - auruks)?
- Kas ruumi puudus võib olla soojussalvestuspaakide kasutamisel piiravaks teguriks (kui katlamajas või selle territooriumil pole piisavalt ruumi)?

Eesti
tuleviku heaks

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri-
ja investeerimisfondid

rahastatud
EL NextGenerationEU
poolt

